

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 332 / 2007

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β1 Τμήμα Διακοπών**

Συνεδρίαση της 22^{ας} Αυγούστου 2007

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Χρήστος Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.,

Μέλη:

*Σπυρίδων Δελλαπόρτας, Κωνσταντίνος Καπποτάς,
Γεώργιος Λάζος, Ιωάννης Διονυσόπουλος,
Ανδρέας Γραμματικός, Κωνσταντίνος Γεωργάκης,
Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος,
Νομικοί Σύμβουλοι.*

Εισηγητής:

Αναστάσιος Τσώνης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός ερωτήματος:

*Υπ' αριθ. πρωτ. 34659/806/6.8.2007 έγγραφο του
Τμήματος Πληθυσμού και Απασχόλησης της
Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής της Γενικής
Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής του
Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.*

Περίληψη ερωτήματος:

*Με το ανωτέρω έγγραφο ερωτάται εάν, μετά την,
κατ' εφαρμογή του άρθρου 269 του ισχύοντος
νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.
3463/2006), τροποποίηση του καταστατικού
αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρείας, διεπόμενης,
κατ' άρθρο 1 του καταστατικού σύστασής της,
από τις διατάξεις του παλαιότερου Δημοτικού και
Κοινοτικού Κώδικα (άρθρο 274 παρ. 1 περ. β'
Π.Δ. 323/1989) μπορεί να συνεχιστεί σύννομα
αφενός η υλοποίηση Προγραμματικής Σύμβασης
του άρθρου 35 του Π.Δ. 410/1995, όπως ισχύει,
στην οποία συμμετέχει και η εταιρεία αυτή
ως φορέας οικονομικής διαχείρισης του
συγκεκριμένου προγράμματος, και αφετέρου η
χρηματοδότηση του προγράμματος αυτού χωρίς
την τροποποίηση της σχετικής σύμβασης.*

Ι. Επί του πιο πάνω ερωτήματος το Β΄ Τμήμα του Ν.Σ.Κ. έχει την ακόλουθη γνώμη:

Α. Στο πραγματικό του ερωτήματος εκτίθενται τα εξής:

Δυνάμει της από 28.8.2003 Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Δράμας, του Επιμελητηρίου Δράμας της Αναπτυξιακής Εταιρείας Δράμας (ΑΝ.Ε.Δ.) ΑΕ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, υλοποιείται Πρόγραμμα επανεπίδειξης, κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ανέργων, προερχομένων από την Αθηναϊκής Χαρτοποιίας Softex του Νομού Δράμας.

Η ΑΝ.Ε.Δ. Α.Ε., σύμφωνα με την προαναφερόμενη σύμβαση, έχει οριστεί ως φορέας οικονομικής διαχείρισης του σχετικού προγράμματος. Το συνολικό κόστος του προγράμματος ανέρχεται στα 24.901.076 ευρώ και οι πόροι αυτού προέρχονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και καταβάλλονται στη συγκεκριμένη εταιρεία σε ετήσιες δόσεις. Μέχρι σήμερα έχει υλοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος ενώ η ισχύς της σχετικής σύμβασης λήγει την 27-8-2008.

Στο υπ' αριθ. 4356/11.6.2007 ΦΕΚ (τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ) δημοσιεύθηκε η από 31.5.2007 ανακοίνωση καταχώρησης στο Μητρώο Α.Ε. της τροποποίησης του καταστατικού της εν λόγω εταιρείας. Μεταξύ άλλων τροποποιείται η επωνυμία της, από «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΡΑΜΑΣ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» σε «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α», ενώ ο διακριτικός τίτλος της παραμένει ο ίδιος δηλαδή «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ Α.Ε.».

Β. 1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 35 του Π.Δ. 410/1995 (ΦΕΚ Α΄ 231) με τον τίτλο «Προγραμματικές Συμβάσεις», όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 25 του Ν. 2738/1999 (ΦΕΚ Α΄ 180), ορίζονται τα εξής «Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους, οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι Τ.Ε.Δ.Κ., η Ε.Ν.Α.Ε., η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., τα Ν.Π.Δ.Δ., τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι Οργανισμοί και φορείς, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου φορέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 1256/1982, μεμονωμένα ή από κοινού ..... Στις προγραμματικές συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή επιχειρήσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων των Περιφερειακών Ταμείων των επιμελητηρίων και των επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου των συνεταιρισμών και των εργοδοτικών και εργατοϋπαλληλικών ενώσεων .....

β. Στις παρ.1 και 3β του άρθρου 252 του ισχύοντος Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, ΦΕΚ Α΄ 114) ορίζονται τα εξής: «1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις παρακάτω ειδικότερες ρυθμίσεις. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής : α. Δημοτικές ή Κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις β. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. .... 3. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται είτε μόνο από έναν

ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, σύμφωνα με τις παρακάτω διακρίσεις. Οι εταιρείες αυτές λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 ..... α. .... β. Οι ανώνυμες εταιρείες στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχουν ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και των ενώσεών τους ή και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, την προώθηση της επιχειρηματικής οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, αποτελούν αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. Στην ανώνυμη εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου .....».

Περαιτέρω στην παρ. 4 του άρθρου 265 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: «Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., με εξαίρεση της αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες, δεν συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις».

Επίσης στην παρ. 1 του άρθρου 269 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος έως τις 31.12.2007, όσες επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., τις οποίες είτε έχουν συστήσει οι ίδιοι είτε συμμετέχουν σε αυτές κατά πλειοψηφία φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν προσαρμόζουν το καταστατικό τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου, λύνονται και τίθενται υπό εκκαθάριση».

Τέλος στην παρ. 3 του άρθρου 270 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: «Προγραμματικές Συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται μέχρι την έναρξη εφαρμογής του παρόντος και στις οποίες συμμετέχουν και ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., ισχύουν μέχρι οριστικής εκτελέσεως του αντικειμένου τους».

γ. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 35 του ΠΔ 410/1995 δίδεται η έννοια των Προγραμματικών Συμβάσεων και ορίζεται ο σκοπός και η διαδικασία σύναψής τους, οι πόροι για τη χρηματοδότησή τους καθώς και οι φορείς υλοποίησής τους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με τη διάταξη της παρ. 1 του ισχύοντος (νέου) Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προβλέπονται οι επιτρεπόμενες μορφές των συνιστωμένων από τους Ο.Τ.Α. επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων και οι Ανώνυμες Εταιρείες Ο.Τ.Α.

Από την παρ. 4 του άρθρου 265 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι από τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. μόνο οι αναπτυξιακές θα συμμετέχουν στο εξής σε προγραμματικές συμβάσεις.

Περαιτέρω ο ίδιος ο νόμος και συγκεκριμένα η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 269 του ίδιου Κώδικα επιβάλλει την υποχρεωτική προσαρμογή στις διατάξεις-του των καταστατικών των εταιριών Ο.Τ.Α. προς εναρμόνισή τους με αυτές, διαφορετικά οι εν λόγω εταιρείες θα λύνονταν και θα ετίθεντο σε εκκαθάριση (άρθρο 269 Δ.Κ.Κ.).

Τέλος από την παρ. 3 του άρθρου 270 του ίδιου Κώδικα προκύπτει ότι Προγραμματικές Συμβάσεις, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του και στις οποίες συμμετέχουν και ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., ισχύουν μέχρι οριστικής εκτέλεσης του αντικειμένου τους και επομένως συνεχίζουν να εκτελούνται και να χρηματοδοτούνται μέχρι το χρόνο αυτό.

2. α. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του, πριν την ισχύ του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (επισυναπτόμενου στον ερώτημα), καταστατικού της ανωτέρω εταιρείας ορίζεται ότι: «Συνιστάται Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΡΑΜΑΣ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και με τον διακριτικό τίτλο «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ Α.Ε.».

Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η εταιρεία αυτή « ..... διέπεται από τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (άρθρο 274 παρ. 1 περ. β του Π.Δ. 323/1989) και τις διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες (Ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)».

Επίσης στο άρθρο 3 του ίδιου Καταστατικού ορίζεται ότι «Σκοποί της Ανώνυμης Εταιρείας είναι: 1α) Ο σχεδιασμός της στρατηγικής ανάπτυξης για το Νομό, η ανάληψη, προώθηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων και η τεχνική υποστήριξη στην υλοποίηση - εκτέλεση προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων τόσο από εθνικούς όσο και από κοινοτικούς πόρους ..... 2) η υποβοήθηση και προώθηση των τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και καινοτομικών, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, η διερεύνηση της τοπικής αγορά εργασίας ..... 3) Η δημιουργία προϋποθέσεων για τη συνεχή και όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής ..... 4) Η οργάνωση της εταιρείας κατά τρόπο που να συντελεί αποτελεσματικά και μόνιμα στον εκσυγχρονισμό και στην απασχόληση για την ευρύτερη περιοχή».

β. Στην ανωτέρω απόφαση τροποποίησης του καταστατικού της εν λόγω εταιρείας ορίζονται τα εξής: «Η τροποποίηση που εγκρίθηκε έχει ως εξής: Άρθρο 1ο – ΕΠΩΝΥΜΙΑ. 1. Συνιστάται Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία "ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α." και τον διακριτικό τίτλο: "ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ Α.Ε." ..... 2) Η εταιρεία θα διέπεται από τις διατάξεις για τις Ανώνυμες εταιρείες (ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και από τις σχετικές διατάξεις του Ν. 3463/2006, "Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων", όπως αυτός κάθε φορά τροποποιείται και ισχύει και ειδικότερα τα άρθρα 252, 253, 265, 268 και κάθε άλλο άρθρο του νόμου αυτού που με οποιοδήποτε τρόπο άπτεται της λειτουργίας της Αναπτυξιακής Εταιρείας Ο.Τ.Α. Άρθρο 3^ο - ΣΚΟΠΟΣ. Σκοπός της εταιρείας είναι: - Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και των ενώσεών τους και της αποκεντρωμένης κρατικής Διοίκησης. - Η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των Ο.Τ.Α. του Νομού Δράμας και της ευρύτερης περιοχής. - Η συμμετοχή της σε προγράμματα ή σε εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο».

γ. Από το προγενέστερο καταστατικό προκύπτει ότι η ανωτέρω εταιρεία διέπεται από τις σχετικές διατάξεις του προϊσχύσαντος Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και από τον Κ.Ν. περί ανωνύμων εταιρειών καθώς και ότι είναι αναπτυξιακή.

Από την ανωτέρω τροποποίηση του άρθρου 1 του καταστατικού προκύπτουν τα εξής:

ι) Στην επωνυμία της εταιρείας παρέμειναν οι λέξεις «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ» και μετά τη λέξη εταιρεία προστέθηκαν τα αρχικά Ο.Τ.Α., ενώ ο διακριτικός τίτλος-της παρέμεινε ο ίδιος.

ιι) Η εταιρεία διέπεται από το Κ.Ν. περί ανωνύμων εταιρειών και από τον νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα, με ιδιαίτερη μνεία στα άρθρα-του, που άπτονται της λειτουργίας των Αναπτυξιακών Ανωνύμων Εταιρειών Ο.Τ.Α.

Τέλος από την τροποποίηση του άρθρου 3 του καταστατικού προκύπτει ότι σκοποί της εταιρείας αυτής, παρά την εξ αρχής αναδιατύπωσή τους, παρέμειναν αναπτυξιακοί.

Γ. Σημειώνεται επίσης ότι η τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας ουδεμία επάγεται μεταβολή επί της νομικής της προσωπικότητας (Ν. Ρόκα, "ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ", 1974 σελ. 8) και συνεπώς σε τέτοια περίπτωση υφίστανται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της τροποποίησης του καταστατικού της και τούτο χάριν της σταθερότητας και ασφάλειας των συναλλαγών.

Δ. Πέραν των ανωτέρω το σημαντικότερο είναι ότι η απάντηση στο ερώτημα περιέχεται στη γενική μεταβατική διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 270 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, περί του ότι «προγραμματικές συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται μέχρι την έναρξη εφαρμογής του παρόντος και στις οποίες συμμετέχουν και ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., ισχύουν μέχρι οριστικής εκτελέσεως του αντικειμένου τους».

II. Κατόπιν των όσων προεκτέθηκαν το Β1 Τμήμα Διακοπών του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του στην αρχή τεθέντος ερωτήματος αρμόζει η απάντηση ότι και μετά την κατά τα ανωτέρω τροποποίηση του καταστατικού της εν λόγω εταιρείας μπορεί να συνεχιστεί σύννομα η υλοποίηση της συγκεκριμένης προγραμματικής σύμβασης καθώς και η χρηματοδότηση του σχετικού προγράμματος, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης αυτής.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 23-8-2007

Ο Πρόεδρος

Χρήστος Τσεκούρας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Αναστάσιος Τσώνης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.